

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények ezimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33-ik szám.

Egy négyeseg ezimoternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok Árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartó cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Végeredmények.

A három napig tartó erdélyrészi kálvinista közgyűlés végeredménye-képen a következő tényeket állapíthatjuk meg:

A nagyenyedi Bethlen-főtanoda integrans részét alkotó, pap-képző akadémiáját, 127 szavazattal 52 ellenében a közgyűlés megszüntetettnek jelentette ki.

Szükségtelen fejtegetni, hogy egy 250 év óta nehéz viszonyok között fennálló, Erdély kulturájá, vallásos életét, nagyságát oltalmazó intézetnek ekként való lerombolása által: a fundációk állandósága és érinthetlensége, brutális mértékben lett egy közgyűlési efemer többség által megtámadva.

A kisebbség ezt a megoldást befejeztnek nem tekinti és ügyét a testvér egyházkerületek, törvényhozás és kormány elébe viszi: mert a fundatio szentségét 25 év óta folytatott állandó megtámadásokkal szemben, — elérkezettnek látja az időt, hogy a suprema inspectiót, (legfőbb felügyelet segélyét) igénybe vegye.

A másik eredmény: egy bizalmi nyilatkozat, melyet Szász Domokos püspöknek szavazott meg a közgyűlés egyhangulag.

Ez a tény a püspök-párt és kiváltképen a püspök határozott vereségét jelenti. Mert a többség egy értekezleten, a püspök panaszára és kezdeményezésére bizalmi nyilatkozatot formulázott s azt a közgyűlésben br. Kemény Kálmán prézumpatív főgondnok előterjesztette. De a közgyűlés nem ezt a bizalmi nyilatkozatot, mely a püspöknek és igazgató tanácsnak összes eljárásaira és munkásságára kiterjeszkedett volna, — fogadta el, hanem ennek elvetésével elfogadott a Bartha Miklós indítványára egy olyan bizalmi nyilatkozatot, mely csak tisztán a püspök személyére vonatkozik és csak azon konkrét vádat a (sikkasztást) utasítja vissza, melylyel őt a „Központi Tudósító“ című könyvatomos lap illette.

A harmadik eredménye a közgyűlésnek az, hogy egy 7 tagú ad hoc, „kivételes“ vizsgálóbizottság küldetett ki, melynek tagjai: Barcsay Domokos, gróf Bethlen Bálint, Gyarmathy Zsigmond, Gáspár János, Deési Gyula, Gaál Gyula, dr. Török István.

Ezen bizottság feladata: tüzetesen megvizsgálni 10 esztendőre visszamenőleg, a központi vagyonkezelés minden ágazatát: a különböző alapok fejlődését; az ingatlanok értékét és jövedelmezőségét; az értékpapírok realitását — s a vizsgálatnak eredményét a közelebbi gyűlésnek javaslatlétel mellet, benyújtani.

Ezt a vizsgálati bizottságot az egyházkerületi ellenzék megbízásából Réthy Lajos tanfelügyelő indítványozta; egyézersmind ezen indítványban arra is utasított az igazgató-tanács, hogy a mit eddig, — dacára az ellenzék többszörös követeléseinek, következetesen elmulasztott, — évi jelentésének keretében, részletes számadást, részletes vagyonmérleget állítson össze, s a közgyűlési meghívóval egyidőben, ossza ki a tagok között.

Ezen vizsgáló-bizottság kiküldése szintén a kisebbség győzelmét jelenti. — Mindenesetre igazolni fogja, hogy a hirdetett nagy alkotások egy része a levegőben függ; hogy az új theologia fakultás fenntartására, — melynek létrehozása okozta az egyház kebelén dúló negyedszázados izgalmakat és áldáz harcokat — nincsen elegendő fedezet. — Ugyanis: a központilag kezelt összes vagyon kerek számban 3,000,000. Ezt a vagyont terheli 733,000 frt adósság; ilyenformán 2,267,009 frt képezi azt a tőkevagyon, melynek jövedelmével az évi szükségeket fedezni kellene. Az évi szükséglet pedig: az új theol. fakultásnál 32,000 frt; a tu-

lajdonos egyházközségek évjáradéki kökövetelése 110,000 frt; központi iroda fenntartására 12,000 frt. Tehát együtvéve 154 ezer frt. Ezzel szemben áll a 2,267,000 frt tiszta tőkevagyon 5 százalékkal számított kamatja 113,350 frt, vagyis a hiány 40,650 frt. Ebből látható, hogy az új theologiai fakultásnak nincsen fedezete s ez magyarázza meg: miért kellett most a nagyenyedi theol. akadémiát megszüntetni, — hogy az ekként ott származó felesleg vagyont egy későbbi határozattal Kolozsvárra lehessen hozni.

Ez a hiány adja meg a magyarázatot azoknak a szertelen és veszélyes pénzügyi műveletnek is, melyeket Szász Domokos püspök, sok ideig Politzer bankár közvetítésével, most pedig a Pesti Általános Hitelbank útján folytat. Ezen borszespekulációk jellemzésére felemlítjük, hogy az Első Magyar Szállítási vállalat részvényei közül 5006 drb. van az egyház birtokában, mely darabonként 345 frtjával vásároltatott. Most 235 frtért kínálják. Ennél a vállalatnál egyik igazgatótanácsos ifj. Szász Károly országgyűlési képviselő, a püspök fia.

A másik jellemző adat, hogy az egyház birtokában 2000 drb. Fonciére-részvény van 140 forint árfolyamon vásárolva, melyet ma a börzén 130 frttal jegyeznek. Birtokába ezen részvényeknek úgy jutott az egyház, hogy a püspök kosztbadaísi művelet útján, előleges engedély nélkül, az egyházkerület értékpapíraira kölcsönvett 244,000 frtot és hozzáadott a készpénzből még 40 ezeret. A legjellemzőbb itt az, — hogy a pénztári könyvekben ennek a 2000 részvénynek értéke még eddig sehol sem szerepel. Végre legeslegjellemzőbb az, hogy a Fonciérenek egyik igazgatótanácsosa Szász Domokos püspök ur.

Mindez ki fog derülni, — s talán még egyebek is — a vizsgálat rendjén!

Politikai hir.

Királyi vizit. A Jassyban meg jelenő Épcsa szerint a Vaskapu ünnepélyes megnyitásán az összes Balkán fejedelmek részt fognak venni. A nevezett lap szerint királyunk a megnyitás után Sinaiában meg fogja látogatni az oláh királyi párt.

Választások előtt.

Budapest, jul. 8.

Mint Budapestról értesítenek most már országgyűlési megindult választási mozgalmak.

Aradról jelentik hogy az arad- és csanádmezei kerületekben a következő jelöltek köré fognak a pártok csoportosulni: Solymosy László br. kormánypárti, Széchenyi Antal gróf (Wenckheim Frigyes gróf veje) nemzeti párti a borossebesi kerületben. Purgly János nemzeti párti, Véghe Aurél kormánypárti a battonyai kerületben. Müller Károly függetlenségi és 49-as Wittmann János nemzeti párti a szentannai kerületben. Pless Mór függetlenségi és 46-as párti Issekutz Marcell kormánypárti és Várhelyi László nemzeti párti a pécskai kerületben. Justh Gyula függetlenségi és 49-as, Dózsa Sándor a makói kerületben. Múlek Lajos függetlenségi és 48-as Náráry Lajos néppárti a nagylaki kerületben. Barabás Béla függetlenségi és 48-as a gyomai választó kerületben. Az aradvárosi jelöltekre nézve még nem történt megállapodás.

A kesztelyi kerületben Hentaller Lajos lép fel függetlenségi és 48-as párti programmal. Magyar-Óvárról azt írják, hogy a mosonmegyei szocialisták szervezkednek és az új választásoknál valamelyik kerületben Zalkay Lajos, a Volkszeitung szerkesztőjét, felakarják léptetni.

Temesvártól az esetre, ha Szapáry Gyula gróf visszalép a kormánypártba akkor őt kínálják meg ismét a mandátummal, elenésében Wlassics Gyula miniszter jelöltségét emlegetik, a ki konferenciázott a szabadelvű párt vezérfőnökével.

Az új-aradi kerületet Zselénzky Róbert gróf átengedi Capdebó fűzőlgabirónak, a vinga ikerületben Kralitz Béla nem lép fel többé, helyébe a megyei szabadelvű párt hivatalos jelöltét, Majer Károly megyei főjegyzőt léptetik föl. A csákovai kerületben Ambrózy Béla lép fel Scheffer nemzeti párti jelölt ellen.

Versezen Ürményi Bernát mandátuma, hir szerint meg van rendítve, a szabadelvű párt e kerületben Herczegh Ferenczet lépteti föl és Felmayer, a polgármester öcsése is fel fog lépni.

Mégkövezett államtitkár.

Lapunk tegnapi számában táviratilag már megemlített eseményről a következő részletesebb tudósítást adjuk:

Budapest, jul. 8.

A zólyomi kerületi országgyűlési képviselője, Zsilinszky Mihály államtitkár beszámolója után az általi iskolák megtekintése végett a kerület községeibe utazott. Hét-főn Huszagh István dr. pártelnök s Lieber József kir. tanfelügyelő kíséretében Gyettya községet látogatta meg.

A mint kíséretével a község házába tért, a bíró magához kéréte, hogy vele a kedvező elintézés alatt álló iskolai államosítás ügyét megbeszélje.

A nyugodtan kezdett tanácskozást azonban nem folytathatták mert felbujtott néptömeg gyűlt a község háza köré. Egy ember a terembe hatolt és késsel fenyegette a tanítókat, arra az esetre, ha az iskolát államosításra megvalósul. A szót az államtitkár magyarázó s nyugodt hangon bekötötte.

Eközben, miután a tömeg minden áron a terembe akart hatolni, a nagy-szalatnai főszolgabíró intelmére a melléktermeken át a ház tulsó oldalán álló fogathoz mentek és az államtitkár Huszagh pártelnökkel kocsira ülve a mellékállomásra hajtottak. Amint a nép észrevette a menekülést, hatalmas közápor zúdított a sebesen vágató hintó után. d csak a kocsis sérült meg és a bennülőknél semmi bajuk sem történt.

Két kereskedő annak a szerencsés körülménynek köszöni életét, hogy a gyermekcsoport közé menekülve, azon áttörtek s így juthattak haza különben agyonköveztek volna őket. A közápor egy gyetavai lakost is ért aki a tüntetők között állt s aki egy kötél találva, véresen bukkolt le.

A támadás hirtelen gyorsan elterjedt s megbotránkozást keltett. A felbujtatókat tettesek s a főkolompokok méltó megbüntetése nem marad el.

Bányászatunk és a bányaadó.

— Két cikk. —

II.

Az 1875 évi XXII. t. cz. codificatiojánál úgy látszik egy ez állapotokat ösmérol szakértő is működött közre. Mert más intenciót e törv. 10 §-nak tulajdonítani nem lehet, mint azt, hogy meggábolja vagy legalább is megnehezítse az ily meddő és törvényellenes bányászatot avagy csak „firma gyanánt használt“ bánya bitorlást.

Mert a 10 §. kimondja, hogy a hol az üzemben fekvő tőke ki nem nyomozható vagy hiteles számadások nincsenek a bányaadó a térmérték ötvényszeresséval rovándó ki. Persze csak olyan bányászattal nem nyomozható ki a tőke és nincs rendes számadás, a hol egyáltalában bányászat nincs!

Kimondja e § azt is, hogy az adó kivétő bizottságba a törvényhatóságok vagy ezek közvetítésével az önálló bányabirtokok sorából kivetett bányászakértők legyenek jelen. Sokat segítene a bányászatban ha legalább a törvény rendelkezése és intenciója hajtánának végre, de sajnos ez nem történik. Mert megtörtént többek között az eset is, egy társulatnak birtokában volt egy 4 középhatárú bányatelep.

Fejérmegyében és ugyancsak egy 4 középhatárú álló telek Hunyad megyében. E 4 közép határ térmérték illetéke 5 frt 32 kr És mi történt az adó kivetésével? Az, hogy Alsó-Fehérmegyében 5 frt 32 kr térmértékes ötven ezer véve adóalapul azután 5%-ot zottak ki, azaz 12 frt 80 bányaadót irtak elő. De ugyanakkor Hunyad megyében a másik 4 középhatár után az 5 frt 32 kr, térmérték ötvényszeresséval tehát 256 frtot mint bányaadót rottak ki! És mind a kivonás a fent idézett 10 §-alapján történt történt! És tudom, hogy a pénzügyi közigazgatási bíróság konkrét esetekben ítélettel hagyta helyben egyszer az egyik, máskor a másik kirovást.

Pedig a törvény itten igen világosan és felelősségteljesen rendelkezik.

Ez idén már Hunyad megyében is az 50 szerez térmérték mint adóalapot és nem

mint bányaadót vetett a bíróság. Talán van már egy harmadik p. ü. közg. bíróság ítélet is. De akár van, akár nincs, e kirovas törvényellenes.

Mert az e 10 §-szerint kirott adó a törvény intenciójának megfelelőleg csak a bányászat érdekét segitene elő: ott hol jövedelem van, szivesen fizetik az 5%-ot; ott hol veszteség van, tessék kimutatni, hiteles számadásokkal, ott adó nem roható ki. De kell, hogy a legnagyobb adóval sújtassék az olyan bányászat, a hol sem jövedelem sem veszteség nem nyomozható ki azért, mert bányászat egyáltalában nem üzetik, hanem az csak cözér az olyan pénzügyi műveletekhez, melynél mindig úgy a kincstár és állam mint a közérdek buzza a rövidebbet. Legalább a 10 §-sal tessék segitására jönni tehetetlen és végrehajthatlan banya törvényünknek. Ha a rendelkezés teljes szigorral alkalmazatik felszabadul egy óriási, milliókra menő terület dilettáns és figuráns bányászok meddő zárata alól és vissza adatik az okserű és vállalkozó, megfelelő tőkével rendelkező bányászatnak.

Mert megfogja gondolni az a falusi notárius vagy tanító és más fajta figuráns banyász, hogy hiába fizessen a nagy adót egy jövő „gséit“ reményében. Ha pedig fizeti, úgy az államnak van belőle jövedelme nélkül, hogy a valódi bányászatot terhelne meg.

Még a szakértők kinevezéséhez is egy pár szó. E szakértők alkalmazása igen üdvös dolog volna. De honnan nevezzék ki őket a törvényhatóság? Saját hatáskörében mint hogy ilyenekkel nem érinkezik! És e szakértők csak is úgy felelhetnek meg a rendeltetésüknek, ha nem csak szakképzett bányászok, de a vidéki viszonyokkal és körülményekkel is ösmérolók.

Csak is ilyen szakértők mondhatnak konkrét esetben mérvadó szakvéleményt. Mert a kapitányság által eseeélenként adott vélemény az adókiütés napját csak ritkán képezheti. A bányakapitány ugyanis az egyes művek évi üzemjelentése után — mely 10 esetben 9 szer legből kapott és a rendelkezésre álló statisztikai adatok után, — melyek szintén megbízhatatlanok — indul. De semmiszerű pozitív meggyőződése ez adatok valódiságáról nincs és a mai viszonyok között nem is lehet. Ecclatáns példa erre a következő cronorát eset:

Egy falusi notárius alakít egy csomó bányatársulatot a kalendárium összes szentjeinek a nevére. E társulatok egy krajczár alapító nélkül körülbelül egy fél millió négy-szög méternyi területet tartanak évek óta — meddő zár alatt, a nélkül, hogy a bányászatnak csak nyoma is volna.

A bányakapitányságnak évről-évre beterjesztik a statisztikai adatokat, üzemjelentéseket képzeltből, sőt hamis üzemi számadásokat terjesztenek be — természetesen a veszteség kimutatása mellett. A kapitányságra nézve phisikai lehetetlenség lévén az adatok valódiságáról positive meggyőződni, azokat tudomásul veszi, és az adó kivetéséhez ezen adatok alapján adja meg véleményezését.

A bizottság ezen adatokat mint nem mérvadókat egyszerűen mellőzi — pedig ezért kár azokat a kapitányságtól bekérni, hanem hogy valami alapja legyen a kirovasnak, kiroja az adót a munkások száma után. — Ez pedig társulatunkint az érdekelték állítása szerint kettő. Valami munkát kell hogy bevelljon a társulat, mert a bányatörvény értelmében minden banya még szünet idején is járható állapotban kell hogy tartassék. Tehát két munkás után az évi adó 4 frt.

Belenyúzzuk, mert e csekély áldozattal zárlat alatt tart egy óriási területet, melyben nemhogy bányászatot üzne, de dacára a btörv. rendelkezéseinek még egy kapavágást sem tett! Hát nem volna itt helyén a térmérték 50-szerese, mint bányaadó?

De menjünk tovább. E notarius-igazgató, több társulatnak igazgatója, egyszerűen mint az adókiütő bizottságnak törvényhatóságilag kinevezett bányászakértője! A köz-ségi bizalmi férfiak — mint az egyes társulatok részvényesei — szintén érdekelt felek! Tessék elképzelni az adatokat és szakértői véleményt, melyet e bizalmi férfiak és szakértő terjesztenek saját ügyükben a bizottság elé!

Hogy ez reájuk nézve nem kedvezőtlen, ime a konkrét eset. Az egyik részvényese e sok bányatársulatnak 1/3-ad rész birtokosa a reá eső dus éroz-jutalékok eladta egy másik részvényesnek 60 frttért. A vevő beváltotta e 60 frt megvett érozból 800 frt áru termés aranyat, a nélkül, hogy 20 — 30 frtnál több költsége lett volna a feldolgozással. (Megjegyzem, hogy a bányatörvény értelmében ezen osztokozódás szigoruan tilos, hanem a termelésnek közösen kell feldolgoztatni) A beváltás persze az illető társulat nevére történt. Az adókiütő bizottság a szakértő — ki egyézersmind az illető társulat igazgatója — és bizalmi férfiak, kik a társulat részvényesei, meghallgatása után, a kapitányság véleményét mellőzve, kiroja a társulatra, melynek 1/3-ad része ennyit jö-

vedelmezett, a térmérték 50-szere alapján az 5 százalé, azaz 20 — 25 frt bányaadót!

Általános megnyugvás!

Ezek tények, melyek ez évben történtek meg. Ha az illetékes köröknek pontosabb adatokra van szükségünk, rendelkezés-re állanak.

Visszatérve a szakértőkre, azt hiszem a kincstár, de meg a közérdeknek is inkább érdekben lenne ha azok legalább az illetékes bányakapitányság ajánlatára neveztetnének ki, és soha sem az érdekelték közül. Üdvös dolog volna az is, ha az adókiütő bizottságnak hivatalból tagja volna a kapitányság kiküldöttje is, ki annyira a mennyire még is pontosabb és megbízhatóbb adatokkal szolgálna mint például olyan szakértő, mint a felhozott esetben szerepelt.

De legfontosabb és egyedüli biztos segitség a bányászat — de különösen az aranybányászatra nézve, csak az új, a kornak és viszonyoknak megfelelő bányatörvény és a annak végrehajtására ujjonnan szervezendő bányahatóságok lesznek, melynek országa, — hogy minél hamarabb jöjjön el, imádkozzék minden bányász!

G. B.

Az erd. ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Polytatása a tegnap délelőtti ülésnek.

Márkus János előadó beterjeszti az igazgató tanács előterjesztését a néhai Kovács Ödön indítványa alapján a zsinati törvény életbeléptetésére és végrehajtására vonatkozó utasításnak az egyházak osztályozásáról szóló 183 § módosítása tárgyában.

A közgyűlés ezt változtatlanul elfogadta.

Maksai János számvevő tett ezután előterjesztést az egyházkerület ingatlanokba fektetett tőkéinek jövedelmezőségéről.

A kérdéshez Ugron Zoltán szótalt fel először és pedig a nagyzsombori birtokhoz első sorban. Dicsérettel emlékezik meg az igazgató tanács buzgalmaról a tőkék emelésére vonatkozólag. Mikor szóba jött, hogy a zsombori birtokhoz szeszgyárat alkalmaznak, aggodalmait voltak és ezek most beváltak. Mint gazda ajánlja, hogy a házi kezelés helyett adják ki a gyárat valamely vállalkozónak, mert így a jövedelem bizonyos és nem baj, ha más vallású is nyer valamit. (Derülttség)

Végrehajtani kívánja azt a törvényt, mely az állam és a felekezetek viszonyát anyagilag kívánja rendezni. Ezt némelyek a birtokok elvételével kívánják megoldani. Ő neki az a véleménye, hogy ellenkezőleg a szegényebb felekezeteknek adni. Oda kell törekednünk, hogy az illető 1889 évi törvény-cikk végrehajtsassék. Az államnak a kálvinista felekezetet emelni kell. Kéri a püspököt, hogy adjon tanácsokat erre nézve az államférfiaknak. A pénzügyi kérdések tekintetében tudomása van olyan üzletekről, melyek már nem konvertálások. Kérdezi a püspököt, nem vett-e 5 százalékos jövedelmek papírok helyében 3 1/2 százalékosokat abban a reményben, hogy több tőke után fogják a kamatot fizetni? Visszatérve az ingatlanokra, ő azt ajánlja, hogy papiros és papírzületek helyett csupa ingatlant vegyének.

Mély csendben kezdett szólni Szabó Sámuel. Szerinte, miután a kettős könyvvitel alkalmaztatik, a birtokokról szükséges a számadások benyújtása.

A nagyzsombori birtok felületességel kezeltetett. A vagyon mennyiség szoliditása csak részletes számadás után tudható meg. Követeli tehát az ingatlanok megbecsülését. — Kérdezi — Igaz-e, hogy a központnak 5000 frt büntetést kellett fizetnie a törvénytelen szeszgyártásáért? Másodszor kérdezi — Igaz-e, hogy csakugyan 17000 frt károsodás történt.

Indítványozza, hogy 3 tagú bizottság küldessék ki a számadások megvizsgálására.

Maksai János azt feleli, hogy 5000 frt büntetést nem fizettek. A 17000 forint károsodás megtörtént egy gazdatiszt hibája folytán, de biztosítékot szereztek a pótlásra nézve. Felolvastatja a vizsgálati jegyzőkönyvet, de ez diszkrejt dolog.

Bartha Miklós: Legsomorubb dolog a vagyonról szóló diskusszió. Szabó Samu kimondja, hogy nincsen számadás a kezében, de mi itt ellenőrizni vagyunk jelen, azért kellenének nekünk a hivatalos adatok. Ha kezeink között volnának az adatok, akkor

ilyen szomorú diskussziók nem lennének, melyekben egyszerűen gyanu, másrészt harag jelentkezik. Az a kérdés, milyen a zombori üzem, mekkora a nyeresége, vesztesége, mit kell ezek tudása után tenni?

Kérdi, hogy az ig. tanács számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottság fog-e jelentést tenni, mert arra is ki akar terjeszkedni.

Ohajtja, hogy az ig. tanács mindig részletes számadásokat terjesszen a közgyűlés elé.

Szász Domokos. A mit méltóztatnak tudni a kerületi közgyűlés minden évben bizottságot küld ki, melyek a közgyűlést illető ellenőrzés jogát gyakorolják nincsen kifogása az ellen, ha a bizottságok nincsenek, hogy részletes ellenőrzést gyakoroljanak és erről a közgyűlésnek tegyenek jelentést.

Réthy Lajos konstatálja, hogy az ellenőrzés eddigi módja nem volt célszerű arra, hogy a közgyűlés a kezelést elbírálhassa volna éppen ezért a következő határozati javaslatot adja be:

1) Utasítatik az állandó ig. tanács, hogy évi jelentésében ezután számszerűleg címenként elkülönítve mutassa ki, hogy a kezelés alatt álló valamint a felügyelők alá tartozó egyházi és iskolai alapok és alapítványok állagát és évi változásait. Az összes értékeltek tájékoztató véget nyomása ki ezen jelentésében évi számadásainak címenként elkülönítve végeredményeit.

2) Miután az ig. tanács közgyűlésileg is fel volt hatalmazva, hogy központi kezelés alatt álló alapok terhére és javára értékpapirokat vásároljon és adjon el, e nemű műveleteit ezután évi jelentésében mindenkor tüntesse fel. — A legközelebbi közgyűlésre pedig mutasson be egy áttekintést a legutóbbi 10 év alatt lebonyolított összes ilyen műveletekről és azok eredményeiről.

3) Már most küldessék ki egy bizottság olyan utasítással, hogy az állandó ig. tanácsnak a legközelebbi közgyűlésre a fennbirebbi szerint összeállítandó kinyomtatott jelentését közgyűlés előtt átvizsgálva és vizsgálati jelentését az ig. tanács saját jelentésével együtt terjessze kinyomtatva a közgyűlés elé.

Ö méltósága hivatkozott arra, hogy bizottságok vizsgálják meg az előterjesztéseket, de a míg nézeteltérések vannak, nekünk szerencsétlenségünk van, mint kisebbségnek nagyon csekély figyelemben részesülni ohajtható volna, hogy mi is bejussunk a bizottságba, mint most.

Dózsa János indítványozza, hogy módja a ki a közgyűlés, mikép az ingó vagyonnak ingatlan vagyonra való átváltoztatását ohajtsa. Csatlakozik azonban ahhoz a nézethez, hogy a szeszfőzés nem méltó hozzánk és ne, foglalkozzék ezzel a közgyűlés és adják azt bérbe.

Szász Domokos felvilágosításokkal igyekszik a dolgot szépitgetni.

Sándor József kijelenti, hogy Réthy őt megbizta miszerint indítványát itt visszavonja és a jövő pontnál magáévé téve képviselje.

Horváth Gyula. A vagyonkezelésre vonatkozó kérdéseket ne tárgyalják incidenciatíler, mert ezekről régi megállapodása

van az egyházkerületnek és ez a vagyonkezelést altaghatná.

Bartha Lajos. Azt kell tekinteni, hogy mennyit jövedelmeznek az egyes vagyonrészek, erről pedig az ig. tanács jelentést tesz. Ezért kéri az ig. tanács előterjesztését elfogadni.

A vita bezárása után S z a b ó Sámuel zárszó jogaival élt, fentartotta indítványát.

Az elrendelt szavazás eredménye az volt, hogy az igazgató tanács javaslatát tudomásul vették Szabó Samu indítványának mellőzésével.

Az igazgatótanácsnak az épületek tömeges biztosítására vonatkozó felhatalmazást megadták.

A zsinati képviselők választására vonatkozó szabályrendeletet elfogadták, valamint a legációk rendezését magában foglaló igazgató tanácsai elterjesztést is.

A kolozsvári teológia könyvtára javára tett ajándékozásokat jelentették be.

A következő tárgyat a körlelkészeknek az egyházkerületi tisztviselők nyugdíjintézetéhez való viszonya módosítása tárgyában való igazgató előterjesztés, melyet elfogadtak. 3/4 órákor Kemény elnök az ülést d. u. 4 óráig felfüggeszti.

(Harmadik nap. — Szerdán délután.)

Fél 5 órákor nyitotta meg a közgyűlést br. Kemény Kálmán elnök-főgondnok.

Először felolvastatták a délelőtti gyűlés jegyzőkönyvét és hitelesítették.

Ezután a választásokat jelentették be. Marosvásárhelyi aligondnoknak gr. Tholdalagi László választották meg, sepi-szent-györgyi tanárná Szász Bélát, marosvásárhelyi tanárná Kobory Jánost, zilahi tanárná Székely Ödönt választották meg.

Következett a napirend és pedig Báthory L. édes atyja Báthory Dániel után követelt kegyjavadalom tárgyában hozott igazgató-tanácsai határozat ellen beadott fellebbezésekre vonatkozólag.

Ez az ügy már 1887 óta húzódott és a fellebbezést elutasították.

Következtek a kiküldött bizottságok jelentései: 1) a testvér egyházkerületek jegyzőkönyvének megvizsgálásáról. Tudomásul vétették.

2) A számadás megvizsgálásáról. A jelentés feleslegrel emlékezik meg, s a felmentmény megadását indítványozza.

Ehhez a ponthoz Sándor József szól s a jelentést a mérlegszámával kénytelen elfogadni, mert első hallásra ítéletet nem lehet alkotni.

Szükségessé tartja itt benyújtani Réthy Lajosnak azon indítványát, melyet az ingatlanok kérdésénél ideiglenesen visszavontak. Ők évről-évre kérték már ezt, hogy ne az első hallásra legyenek kénytelenek ítéletet alkotni, hanem legalább két héttel azelőtt.

A vagyonmérleget is csak egy kis bizottság vizsgálja át, mely a dolgoknak bizonyos ágát ismeri csak. A budgetjog mindenkit megillet. A múlt években már határozottan megígérték a budgetjog kiterjesztését és ennek a mulasztásnak következményei a lapok finánciális támadásai. Azért örül, hogy a pülpök is elbe jön a javaslatnak.

A kiküldött bizottságok szétáradolják a vizsgálatot, mert egyik a keblit pénzért, a másik egyéb dolgokat vizsgálja.

Ajánlja Réthy Lajos indítványának elfogadását.

Szász Domokos ismétli, hogy a vizsgáló bizottságoknak terjedelmesebb utasítás adását helyesli. Gyarmathy Zsibond, Deésy Gyula és dr. Török István vannak külön bizottságba kiküldve. Hozzájárul, hogy ez a bizottság 8-4 szakférfiaval kibővítsék és ajánlja Barcsay Domokos, gr. Bethlen Bálintot, Gál Gyulát, Gáspár Jánost.

Gyarmathy Miklós fentartással kéri ezt a nyílt szavazást, hogy ebből precedens jövőre ne válhasson.

Az igazgató tanács jelentését elfogadják és az eddigi számadásokat vizsgáló bizottságba a püspök által ajánlottakat megválasztottak elfogadták a Sándor-Réthy féle határozati javaslatot.

Az egyházkerületi költségvetést elfogadták a kiküldött bizottság javaslatára.

Olvasottak után a sérelmi bizottság jelentése. Tárgyaltatták Lázár János gravamene a közgyűlésre megnevezett hívás miatt; melynek tárgyalásán ártott az igazgató-tanácshoz; tárgyaltatták Miklósy József elbocsátott lelkész sérelme s a közgyűlés ennek tárgyában intézkedés szükségét nem látja.

A kérvények tárgyalása után, melyhez hozzájárult Szabó Sámuel, az indítványozó bizottság jelentését és az egyes indítványokat tárgyalják.

Az 1871-ben utasítottat már a kolozsvári egyház szervezetének kidolgozására, s most az igazgató tanács újabb indítványt nyújtott be, melyhez hozzá járultak Szabó Sámuel, ki az 1873 utasítás szerint való eljárást kívánja és Márkus János. A határozat szerint a bizottság javaslata fogadtatott el.

Az igazgató tanács évi jelentésének megvizsgálásáról szóló bizottsági jelentést elfogadták. A konventnek köszönetet indítványozó a fakultás megnyitására való megjelenséért.

Kéri a jelentés mondassék ki, hogy dacára a konvent ellenzésének, érzi a kerület az egyház politikai reformok miatti veszteségek kárpótlásának szükségét, és ennek teljesítésére lépéseket tesz.

Székely János (közdi-vásárhelyi lelkész) az igazgató-tanács buzgalmaért jegyzőkönyvi köszönet megszavazását indítványozza.

Bartha Miklós tagja volt annak a bizottságnak, melynek jelentését most felolvasták. A javaslatban van egy pont, hogy ezentúl a jelentésben a vagyonról kimutatás adassék, az egész bizottság nevében most ennek mellőzését kéri, mert már van ilyen határozat. A tüzetes átvizsgálás után és adatok beszerzése után ő is előismeréssel van az igaz. tanácsiról, az igazgató-tanács a múlt évi közgyűlés határozata ellen cselekedett, a n. enyedi kérdésben. A többség nem ingatta meg meggyőződését, s bár a többség az igaz. tanács eljárását sanciálta, de Székely indítványa visszafutást akar az ellenzékek megétetni. Nem fogadja el Székely indítványát (Helyeslés).

Székely János nem bánja, ha a kiküldött bizottság is köszönetet szavaznak. — (Derültésg.)

Horváth Gyula Bartha álláspontját osztja, és ne vitatkozzunk a bizalom nyilvánítás mértéke felett. (Általános helyeslés.)

Székely János visszavonja indítványát.

(Nagy zaj és derűtség.) Példáját követte Bihari is.

Az igazgató tanács jelentését s az átvizsgáló bizottság jelentését egy pont kivételével tudomásul vették.

Miután több tárgy nem volt és miután az utolsó jegyzőkönyvet nyomban kell hitelesíteni, elnök a gyűlést egy félóra felfüggesztette.

Szünet után Szász Gerő felolvasta a jegyzőkönyvet.

Szász Domokos szólott ezután, örömeinek adva kifejezést, hogy isten meghallgatta imáját, mert a hullámok lecsillapultak. Köszönetet szavaz br. Bánffy Dezsőnek és báró Kemény Kálmán főgondnok, elnököknek.

Erre az egyházkerületi közgyűlés véget ért.

Megróvási kaland.

Megróvási kalandot próbáltak rendezni Bethlen Gábor gróf ellen a kalvinista „kalandosok.” Kalandosoknak nevezzük azért, mivel bebizonyították Enyeddel szemben, hogy a temetkezési eljárásban szakértők.

Vádiratot adott be az igazgató tanács — a Szász Domokos elnöki aláírásával, melyben elégtételt kér azon szörnyűséges törvénysértések miatt, melyeket Bethlen gróf a márciusi közgyűlésen elkövetni merészkedett. A vádiratra Fejérváry Károly indítvánnyal felelt kérve a közgyűlést, hogy indítson Bethlen gróf ellen fegyelmi eljárást, s mérjen ki rá tetszés szerint szigorú vagy enyhe büntetést.

Az ügy annyira előtért késztette, hogy még a körözvény is meg volt írva, melyben esti 6 órára a fegyelmi bíróság összehívassék. Jaj neked Bethlen Gábor!

Mert hát meg kell óvni a rendet. Ime Bethlen ellen, mint elnök ellen bizalmatlanságot akarnak indítványozni. Bethlen nem enged meg annak felolvasását és tárgyalását. A kalandosok zajt ütnek, kiabálnak, tombolnak. Bethlen feloszlatta a gyűlést. Ez történt. A világon minden ember ezt tette volna — vagy pedig rendőrt hívat és kivezette a rendbontókat.

És most, azért, hogy Bethlen védte a tárgyalás rendjét az indítványok becsempészése ellen és védte az elnöki szék tekintélyét egy megfontolatlan, gyerekes és szálnalmas bizalmatlansági indítvány ellen: ezért most a püspök kezdeményezésére fegyelmi keresetet akarnak Bethlen gróf ellen indítani.

Hangos kacagással fogadta az indítványt a kisebbség, melynek lelkében megleventült az a kép, hogy miként idézi meg az egyszerű kalvinista pap Bethlen grófot, az Emke elnökét, a volt legionáriust, az egykori mindenható főispánt, a ne-uzeti párt vezér-főhercegnek vadász-társát, a magyar aristokracia nagy tekintélyű galambosz tagját, a status főgondnokát — hogy miként idézi meg az egyszerű, világi helyzetében szerény állású kalvinista pap ezt a főembert, a ki neki is feje, elnöke, vezére — nem az isten színe elé, mert ezt megteheti, ha magasztosan érzi lelkében szent hivatásának jogait és kötelességeit; de hogy miként idézi meg gróf Bethlent ez a szerény és egyszerű pap a maga színe elé; miként figyelmezteti őt illendő magaviseletre, melyet bírái előtt tanúsítani kell;

miként kérdezi ki, hogy hogy hívják, mi a vallása, hány éves, mivel foglalkozik, van-e vagyona, volt-e büntetve, mi a mentsége; miként fogja vallatni, a keresztkérdések tülzaból a bűnösség megállapítása szempontjából? — — — és ha vége szakadt a vallatással járó gyötrelmeknek, miként izdalt majd a bíróság nehéz verejték esőppeket, hogy paragrafust találjon a Bethlen bűnre és büntetésére? — — — mindez meglevénedett a kisebbség képzeletében és hangosan, jóízűen, hosszasan kacagott.

Valóban örökre kár, hogy Réthy Lajos napirendet indítványozott a tervbe vett fegyelmi eljárással szemben. Közéltünk egy isteni komédia remek látványától fosztottat az azzal, hogy a Réthy indítványa elfogadtatott. Kérlek amugy sem törték volna talán Bethlen grófot — ámbár nem egészen bizonyos. Egy kis kaszmátát, pedig hetenként két napi bójttal szigorítva szívesen eltűrt volna a gróf is, mert érzi, hogy van a magasabb humor iránt.

De hát a gyűlés másként határozott. Mindentudó és mindenható hatalmától ezutal meghátrált. A Réthy indítványát elfogadta s ezzel a Szász Domokos szörnyű vádlevelé és a Fejérváry még szörnyűbb fegyelmeje „elozlott, mint a buborék.”

Mint a buborék. Mint buborékja a kalandosok gyűlölködésének, türelmetlenségének és cázaristikus szellemének.

A nagy garra indított akciónak így lett vége. Nemesemmi, fogd meg jól. Telekürtölték a világot a Bethlen gróf rémes büntetével. Nos? Höl van az a bűn? Ha van, miért nem büntetik? Ha nincs, miért hirdették, hogy van? Nicsoda cázánpolitikát üznek az urak? Miki rontnak, kiabálnak, veszekednek, kezét emelnek s akkor, ha szembe néz önökkel valaki, meglapulnak és elsomfordálnak.

A ki azt akarja, hogy tekintélye legyen, őrizze meg saját méltóságát. Ne támadjon, hogy aztán megfusszon; ne fenyegetőzék, hogy aztán megijedjen önmagától.

Meg kell fontolni, hogy a hányivetiség nem jó stylus az egyházi életben. Nem kell fenegyerekeskedni. Ezentul őrizzék meg cselekvésük komolyságát. Engedjék, hogy bizalmasnak akarjuk izomerejében. Ne álljanak elő olyan hivatalos iratokkal, a melyet még tárgyalásra sem méltatnak a gyűlés, hanem csak kurtán napirendre tér fölötta.

MINDENFELE.

Kolozsvár, július 9.

— Vizvezetők a városi közgyűlésben. Tegnap d. u. tárgyalta Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága a városi vízvezeték részére Szász-féleszen berendezni javasolt víz gyűjtő telep kérdését. A közgyűlés névszerűtli szavazással elvetette a szász-féleszen vizgyűjtő létesítési tervét s Herceg L. képvis. indítványára utasította a tanácsot, hogy a jelenlegi vizgyűjtő kibővítésére nézve csináljon haladéktalanul tervet és költségvetést. A gyűlés ige n élénk volt. Az erről írott részletes tudósítást térszűke miatt holnap közöljük.

— Városi közgyűlés. Tegnap délután városi közgyűlés volt Kolozsvárt Albach Géza kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt. A meleg idő dacára elég szép számmal vettek

bizonyosan ártalmára fog lenni ha teheti. — Tehát, a helyett, hogy segítségére legyen örömmel semmisítette volna azt meg.

Nem kegyetlenségéből a szegény Letti vele született természeté nem volt kegyetlen e csupán csak félelemből.

De hát e világnak a gonoszágai és vad kegyetlenségeinek a fele, nem történi e félelemből?

— Letti nem szándékozott gonosz lenni elszőrnyedt volna ha valaki olyasmit sugalmazott volna.

De azért az a gondolat nem egyszer vilant át az agyán, hogy bár ez a szegény beteges ember, bár ki lett légyen mult volna ki e világból, a helyett, hogy ide jöjjön, — hogy az ő életének a gyötrelme és rothadása legyen.

Nem merte a leánya kérését visszautasítani mert ugyan minő méltóságot adhatott volna, hogy azt tegye?

Ott ült pennával az ő kezében — az ő határozottan reszkett, gyémánt gyűrűs kezében mig az óra kilenczet ütött, és ekkor lettette azt.

Gertrud, én olyan fáradt vagyok — nagyon fáradt, és anyira unom és gyűlölöm a levélírást.

Már késő az idő mert olyan gondosan és kiméletes szavakkal kell azt fogalmaznom hogy meg ne ijesszen őket. Holnap reggel az első dolgom lesz azt megírni.

— Jól van mama, — mondá Gertrud.

Neki bőzesség tapasztalata volt az anyja hallgató feljárásáról és azon szokásáról, hogy mindent „holnapra” halasztotta.

De azért ez a jó gyermek, ki az ég tanította, ahogy némely szűlt szerencsétlen gyermekeit a nemlegességek által kell, hogy tanítsa — nem panaszkodott.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1896. Julius 9.

Az asszony birodalma.

REGÉNY.

CRAIK ASSZONYTÓL.

— Két kötetben.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

MÁSODIK KÖTET.

XI.

Tizenöt év múlva.

(Folytatás.)

(116)

— Vissza jött?

— Igen. Éppen ez a pompás benne. Stone ur azt mondja, hogy Gyula bácsi Angliában van — és én azt hiszem, hogy ő tudja hogy hol van, ámbár nem mondta meg. Én azt gondolom, hogy Gyula bácsi, (oh, mama kérlek, engedd meg, hogy Gyula bácsinak nevezem, mert nagyon szeretem őtet.) — hogy ő nagyon szegény, vagy nagyon szerencsétlen mert midőn azt kérdeztem, hogy miért nem ment egyenesen a testvérehez, Stone ur azt mondta: „Nem ő soha sem fog oda menni, mert az ő nyomorúsága csak szegényt hozna reá.” De ugye e mama az nem lehet igaz? — kérde a gyermek. Én tudom, ha egy testvérem volna, és ha az bármilyen nyomorúságban volna, sőt még ha valami rosszat cselekedett volna — és hozzám jönné — azt mondaná, hogy azt megbánta, és soha sem lesz rossz többé, én befogadnám őtet, sőt inkább, hogy ismét láthatom, és nem szégyenleném miatta még okkor sem, ha olyan rongyos ruhában volna mint a szegény Stone János. Nem de, te is azt tennéd?

— Igen, mondá az anyja.

És tudta, hogy hazugságot mondott és, hogy jönni fog egy nap, midőn az Isten a saját gyermeke előtt fogja őtet a saját szája vallomása után elítélni. Letti mind halványabb lett, és alig tudta a következő kérdését elmondani, — mely látszólag szűkségtelen volt, és mégis érezte, hogy teljes bizonyosságot kell szerezni mielőtt egy lépéssel tovább menne.

— De annak a ladvának a nevét a ki Indiába ment, nem mondta meg Stone ur nekéd?

A kis Gertrud mélységes megvetéssel bigyesztette fel az ajkait.

— Nem. Ő nem mondott róla semmit, és én nem kérdezősködtem. Az a ladvány, kétszínű, álnok és számító asszony! Mama ne beszéljen róla nem érdemes az arra.

Nem, az anyja nem kísértette meg a beszédet.

— Félig hallható nyögéssel a fal felé fordította az arcát, azt kívánva, hogy bár örökké némán fektüdhetne a sirjában, hol legalább a gyermeke nem mondhatna oly kegyetlen szavakat, vagy ő a halál porában eltakarva nem hallaná azokat.

Pedig tudta, hogy azok igaz szavak — voltak — oly igazak mint a Gertrud szemében levő meleg fény, midőn érezte, hogy valamivel meghosszantotta az anyját, ámbár gyanítani sem tudta, hogy mivel és mikép — közelebb húzódott hozzá, cirógatni és kényeztetni kezdte és gondatlan szavaival mulatatta, melynek mindegyike szurt mint a darrás csapás.

— Látod mama, az egy nagyon szívtelen asszony lehetett, és nem csak hiszélő volt de gyáva is. Egy sort sem irt Gyula bácsinak, melyben tudatta volna vele, hogy szándékát megváltoztatta — hagyta, hogy más mondta meg, — akár ki, a kiknek tetszett azt tenni. A hajó kapitánya tudatta vele, mi-

dőn a fedélzetre ment, és ugy esett le a deszkára mintha lelőttek volna, — Stone ur azt mondta, hogy csak ugyan olyan érzés lehetett — és aztán nevetett — egy percig semmi fájdalmat nem érzett, felállott és vissza tántorgott a csónakhoz, és aztán ismét partra szállt. És ezután megháborodott az elméje. — Szegény ember! — Szegény Gyula bácsi!

— Jól van, jól, már elég, — mondá Vanderdeckenné halkán. Olyan sokat beszéltél, hogy egészen megfájt a fejem. Én azt gondolom, — jobb lenne, ha most fektünni mennél.

— Oh, nem: még alig van nyolcz óra, hiszen tudod mama, hogy szükségem lesz reám, hogy az asztalodra papirost és minden egyebet elkészítsek.

— Anyám lelkem te tudod, hogy egy levelet fogsz írni, — mondá Gertrud hízlelve.

— Miféle levelet?

— Edna nélinek, megmondani neki és a Doktor bácsinak, — hogy rögtön jöjenek ide.

— Miért?

— Mama, nem tudod gyanítani? Hogy Stone urat lássák, és megtudjanak tőle, mindent, a mit az Gyula bácsiról tud. Nekem nem mondott meg mindent, de Doktor Stedmannak, a ki a Gyula bácsi édes testvére, meg kell hogy mondjon mindent. Ez sürgetes nincsen elvesztegetni való idő. Természetes, hogy az én jó mamám írni fog?

— Természetesen, ismétli az anyja, és tényleg reszkett a félelemtől a mint helyzetében ez az új nehézség tűnt fel előtte.

Megzavarodott a gyávaiban hiába forgatta a dolgot, azon csudálkozva, hogy miképpen meneküljön meg tőle.

— Menekülni, ez volt a mire legtöbbet gondolt, szeretne volna tudni, — ha vajjon a

folytonos ignorálás és az általa mindezt megmért titok ellhallgatása által meg tudna-e attól az embertől ideiglenesen vagy véglegesen szabadulni, a ki lehet, hogy Stedmann Gyula, de az is lehetséges, hogy nem az.

De egyik eset sem birt sok jelentőség-gel és nem tarthatott sokáig.

Mert látszott, hogy meg volt romolva az egészsége és nem élhetett sokáig.

Ha csakugyan Gyula volt, valószínűleg meg voltak a saját okai a miért nem kívánta magát a testvére által fölismeretni, miután már hónapok óta volt az országban és nem ment el Stedmannak meglátogatni.

És bármint gondoljon az ő kis ostoba regényes érzelmű Gertrudja, de ő nem hiszi, hogy a testvérek találkozása kellemes lenne. És miután a sógorának jó prakszisa van, — egy ilyen testvér, a ki ennyire sülyedt a világban, komolyan árthatna neki.

Tehát nem volt e sokkal tanácsosabb távol tartani őket egymástól?

Igy okoskodott ez az asszony, a ki rég megszokta a dolgokat a szokás és kényelem világánál látni, és félig elhitette magával — hogy legjobb lesz a dolgokat magukra hagyni, midőn a kis leánya bangja — az a határozott kis hang, mely őtet igen gyakran hízlelve arra birta, hogy sok mindent, a saját akarata ellen megtegyen, — felriasztotta.

— Mama, ide hozzam a levélpapiros dobozzát?

A postaszekrényt félóra múlva viszik és itt van a kedvence papirosok, a czimrelek. A borítékot is rögtön hozom.

Vanderdeckenné nem tudta, hogy mint tegyen. Az az eljárás, ami a gyermeke előtt a legtermészetesebbnek és egyszerűbbnek látszott ő előtte szinte lehetetlenségnek és a jelenben elérhetetlen bajok okozójának.

Mert, hogy ez a Stone vagy Stedmen Gyula ha ugyan az volt, ellenséges indulattal viseltetett iránta, az nem szenvedett kétséget; És

részt azon a város atyái. A gyűlés 6 óráig tartott. A tárgysorozat 12 pontja közül csak négyet tárgyalnak le. A vízvezeték kérdése feletti vitatkozás sok időt vett igénybe.

— **Városi tisztviselők lakpénze.** Kolozsvár városi tisztviselőinek, a segéd és kezelő személyzetnek, valamint az alkalmazottaknak eddig nem volt lakbér illetményük. A szervező bizottság most javaslatot dolgozott ki, a mely szerint a tisztviselők s alkalmazottak lakbér illetményhez jussanak. A tegnapi városi közgyűlés elfogadta a szakbizottsági véleményvel előterjesztett javaslatot s így lakpénzük lesz ezután a város szolgáltatában állóknak is. A polgármester köszönetet mondott a tisztviselők s alkalmazottak nevében a közgyűlésnek, a lakpénz megszavazásáért.

— **Interpelláció.** Benel Ferencz városi képviselő tegnap interpellálta a városi tanácsot a miatt, hogy 2 évvel ezelőtt az állat védő egylet által az állat védelemre vonatkozólag elkészített a tanáshoz beadott javaslat miért nem került eddig tárgyalásra. A polgármester azonnal válaszolt az interpelláczióra, kifejtette, hogy több szabály rendelkeznek a javaslat és terv a megvalósítására s eddig csak az idő hiányán volt, hogy napi rendre nem vétehető. Közlebről azonban a szabályrendeletek javaslatai tárgyalásra kerülnek.

— **Megdrágult a cukor.** A kolozsvári gazdaszonyokat felettébb meglepte az, hogy az utóbbi napokban módfelett megdrágult a cukor. Igen természetesen első sorban a kereskedőket szidták meg még pedig érthető kiméletlenséggel vágya a szemükbe a zsarolás és tehetetlenség vádjait. Pedig hát ennek a dolognak, mely ilyen forrongásba hozta a gazdaszonyokat, nem a kolozsvári a kereskedők az okozói, hanem az a „magas” kormány, a mely a mikor osztrák érdekeket kell szolgálnia, még csak a magyar gazdaszonyok méltó felhőborodását sem retten vissza. Így történt most is, hogy az osztrák cukorgyárosok kezdeményezésére új prémiumokat eszközöltek ki a kormánytól és ez meg a törvényhozásból. Erre nézve azt írhatjuk, hogy ez a gonosz és káros törvény, melyet a kormány a képviselőház ülésének legutolsó napjaiban keresztül erőszakolt 3. §. kimondja, hogy a cukor fogyasztási adónak 11 frtől 13 frtra való felemelése a törvény kihirdetése napján lép életbe. A hivatalos lap mai száma közli a törvény szövegét (1896. évi XIX. t. cz. cimm.) s ekként a cukoradót-felemelés ma életbe lépett. A cukorpremiумok összegének 5 millióról 9 frtra való felemelése ellenben csak augusztus elsőjétől kezdve lesz érvényben. A mai naptól kezdve tehát minden ember 2 krajczárral több adót fizet az elfogyasztott cukor minden kilója után.

— **Hangverseny.** A Mátyás szobor javára ma este 8 órakor a központi szálloda emeleti dísztermében érdekes hangverseny lesz. A pesti operaház tagjai rendezik S. Hegyi J. rendezése mellett. Az élvezetesnek ígérkező program olyan számokat tartalmaz, a melyek igazi művészi erőket kívánnak meg. A kik a multikori hangversenyét e társaságnak hallották, a legnagyobb elismeréssel és dícsérrel beszélnek róla. A mostani ujborka szezonban ne mulassza elsenki a hangverseny meghallgatását.

— **A tisztelt szülők figyelmébe.** Több oldalról való megkerés következtében, hivatalból értesitem a tisztelt szülőket és érdekelteket, hogy a tandíj a kolozsvári felsőbb leányiskolánál a jövőben is 30 (harmincz) forint lesz egy évre. De Gerando Antonia igazgató.

— **Párbaj a Trencsin-téren.** A lovagias elintézésnek szokatlan módját választotta két izraelita polgártársunk: Sch. és R. urak, a kik a fölött veszték össze, hogy Darányi Nácsi asidó-e, vagy keresztény miniszter. A szöcsatába beleveggyültek a karok és lábak is s így csak vérell lehetett a serelemes föltoakat elintétni. Tegnap kellett volna a duellumnak megtörténnie, de egyik fél sem jelent meg a kitűzött helyen, hanem a helyett véletlenül összejöttek a Trencsin-téren, a hol következő párbeszéddel intézték el lovagias affáridket:

Sch.: A halált nagyon egészségtelennek mondják azok, a kik megpróbálták.

R.: Akkor gyáva eb vagy.

Sch.: Inkább vagyok én élve egy gyáva eb, mint egy halott oroszlan, s ezzel futólépesben faképnél hagyta R. urat.

— **Jutalom-játék.** Ma k r o c z y Jánosénak a kolozsvári szintársulai e kevelt és szorgalmas tagjának jutalom játéka lesz ma a kolozsvári nyári színházban. A Kintornás család fog színré kerülni. A közönségnek figyelmébe ajánljuk a jutalmazandóra való tekintettel a mai előadást.

— **A kolozsvári sétatéri tó víz levezető nyílt csatornája helyett csement csatornát épít a városi mérnöki hivatal.** A régi csatornát földdel betöltik s ez által nem csak területben nyer a sétatér, hanem az azizléstelen szöcsz is eltávolítatik, a mi egy részt szépségszeti szempontból nem volt helyén, más részt pedig a tó körül a körutak létesítésére is akadályul szolgált. A sétatér egy pár szépsugár uttal bővített a tőfelől részén. Azon kívül

több rendbeli szépítési munkát is végeztek, a mi kellemesebbé teszi a tartozkodást a sétányon. Mint halljuk, tervbe van véve a sétatér kibővítése is. Hozzá csatolják a Jövölde kertet, a Bánffy kertet, valamint a fás berekből egy darab területet, ha majd a városi üsödát más, alkalmasabb helyre fogják plántálni.

— **A kolozs-monostori önk. tűzoltó egylet** július hó 4-én tartván ezen tanvévi zár gyakorlatát és azután parancsnoksági ülését, — A parancsnoksági ülés visszautasítja az „Ellenzék” július hó 3-ik számában az egyletre vonatkozó azon közleményét, hogy az egylet miserabilis viszonyok között volna, szerelvényei használhatatlanok és az egylet tagjai kedvtelenül gyakorolnának s vonulnának ki a tüzesetekhez. Kijelenti a p. ülés, hogy abban a cikkben foglalt állítások valótlank és eszerint kell megítélni azoknak az érdemét és írójuknak törekvését. Az egylet helyt állott magáért mindenkor és helyt áll ezután is és munkaképességet s odaadó szolgálatát elismerte mindenkör a társadalom, elismerték a hatóságok. A cikknek az a kivánsága, hogy az állam adja az egyletnek a teljes felszerelést a mily tájékozatlan, éppen olyan fölösleges is, mert az állam azt megtette a multban és megteszi a jelenben is és e részben a társadalom hozzájárulását kiegészíti a szükséges mértékig. Hogy mindez számokban igazolhassék, szükségesnek találja a p. ülés a következőket közölni. Az egylet alapításakor a társadalomból egybegyűlt 2800 frt adomány. Ugyanekkor az állam adott 2000 frtot és a mászházért 1200 frtot, összesen 3200 frt éteztek. — Azóta 5 Felsője 50, egyesek 200, biztosító társulatok 83, takarékpénztárak 600, majális 17, összesen 950 frttal járultak az egylet segélyezéséhez. Az egylet szerelvények fenntartására pedig 1880 óta a tanintézet mesteremberek: gépész, kovács, kerekcs stb. hozzájárulását nem számítva kiadatot készpénzben a mai napig 2204 frt 79 kr. — Minnezekből az állami hozzájárulás szárában kitűnik. Tagja volt az egyletnek megalapításától (1871-2) a mai napig 623, működött összesen ezen 24 év alatt 146 tisztelnél Kolozsvárt, Monostoron, Maros-Vásárhelyt, Szász-Lónán, Szász Fenesen. Ebből a tanintézetnek magának csak három kisebb tüzesete volt. Látható tehát hol használodnak el a szerek, kiknek dolgoznak a tagok. Hogy nem jó szolgálatot tesz a közönségnek az a ki a tisztán humánus özállat az embertársak javára öznetlenül működő egyleteket öknélkül rossz színekben töreszik föltüntetni, azt a társadalom minden értelmes tagja elismeri. (Megjegyezzük, hogy a kérdés közleményt az egylethez igen közel álló egyén írta s azért adtunk helyet.)

— **Csucsai majális.** Van protektor a mulatságokon s a protektor vagy a protektorok minden erejüket felhasználják arra, hogy az minden tekintetben sikerüljön. No de most a csucsai mulatságnak sikerült még egy hatalmas védnököt megnyerni... sokáig kérlette magát az a komor protektor de végre csak beleegyezett s arca kiderült s legaranyosabb napját küldte el tiszteltéidj gyanánt. Megczáfoltá azon rosakaratu jóvendöléseket, hogy majd Csucsán télükabátnak fog táncszelni a rendező bizottság s csak is magára mert közönséget nem kap — de most már kap bizony. A jelentkezők száma minden hozzáfűzött reményt tulszárnyal.

— **A magyar-macskási majális** mint ezelőtt két héttel hirdette volt f. hó 5-én megtartott, de nem a „Páperdej”-ben, hanem az állami iskola udvarán egy vízhatlan ponyvával eső ellen teljesen védett, s izlésesen feldisztat, tágas táncz helyiségben. Előbb a rendkívül rossz idő miatt igen gyéren mutatkoztak vendégek, de később oly szép számú közönség gyűlt össze, hogy a temérdek kiadás mellett is szép tiszta jóvedelem maradt az alap javára. — A jelen voltak fesztelenül mulattak de mert a majális már d. u. 4 órakor kezdődött vette s éjjel a levegő is kissé hűvös volt a társaság már 5 órakor szétszöszött A négyesek 18-20 pár járta: Jelen voltak asszonyok: Bartha Jánosné, Izák Gergelyné. Fekete Lázárné, özv. Hirschfeld, Károlyné, Isay Józsefné, Jerzsabek Józsefné, Párv Fülöpne Györgyné, Sabin Lukácsné. Sztojka Jánosné. — Leányok: Bartha Ilona, Boga Etelka, Boga Ilona, Bakó Irma, Boter Laura, Egri Ida, Egri Ilona Hirschfeld Ilona, Fekete Ibolya, Fekete Margit, Jerzsabek Erzsi, Jerzsabek Gizella, Kutsek Ilona, Kutsek Margit, Rigó Lenka, Straub Erzsi, Szarukán Róza Sztojka Irma, Tunyoghi Etelka, és Tunyoghi Irma. — Felülfizettek: Benkő Mihály 5 frt, Hirschfeld Károly 3 frt, Hankó Verress Károly és Kraul Gyula Bpest-ről 2-2 frt, Tunyoghi Béláné, Bojáki Sándor, Deák Gergely Murádin Kristóf, Nagy József, Pfeiffer Ede, Kristóf, Nagy Sándor, id. Straub János és Straub Domokos 1-1 frt. végül Bartha János 50 krt. — fogadják felülfizetők forró köszönetünket. Magyar-Macskán 1896. júl 8-án Fekete Lázár elnök, Krizsán Gábor jegyző.

— **A vidéki szinigazgatók küldöttsége:** Komjáthi János, Halmay Imre, Kunhegyi Miklós, Somogyi Károly vezetése alatt a mult héten tisztelgett Perczel Dező belügyminiszternél. Somogyi Károly bemutatva a küldöttség tagjait, élénk színekkel ecsetelte a vidéks szinészetnek jelenlegi válságos helyzetét, melybe a milleniumi ünnepek sorodtak és kérte a minisztert, hogy állami segélyvel tegye lehetővé további működésüket; mert anélkül minden becsületes igyekezetük hajótörést szenved, bukásuk elkerülhetetlen. A miniszter kijelentette a küldöttség-

nek, hogy a szinészet ügyét mindenkor asztívén viselte. Élénken érdeklődik iránta, s informáltatni fogja magát, hogy ahhoz képest megtehesse a szükséges intézkedéseket a válság elhárítására.

— **Üngyilkosság.** A sz.-kocsárdi vasúti állomáson tegnap hajnalban 4 óra 45 pkr Mihályházi László önkéntes huszártizedes, állítólag nagyváradi törvényszéki bíró fia föbe lötte magát. A lövés után rövid idő múlva meghalt. Tettének oka ez ideig ismeretlen.

Az eset részletei a következők:

A nagyváradi huszár ezred századosától a sz.-kocsárdi állomásra egy távirat érkezett, a melyben felszólították az állomás előjárására, a vonattal érkező Mihályházi László huszáronkéntest, mint szökevényt, letartóztatni. Az állomás előjárása Ilyés János k. Földvári bíróval a vonattal érkező önkéntest, mivel egy nő is utazott, letartóztatta s kardját elvette, a mit Mihályházi ellenállás nélkül át is adott. Azután még reggelihez ültek s jó ízűen ettek, míg a Marosvásárhely felé induló vonat előállt. Ekkor a nő ki a vonattal tovább utazott, figyelmeztette, illetve tréfásan fenyegette, nehogy valami bolondságot vigyen véghez, a mi közben a vonat elrobogott. A bíró ezalatt mindig Mihályházi mellett volt, míg a nőtől érkező bucsút vett. A vonat eltávozása után az állomás épületébe tért vissza, hol Mihályházi egy özizetlen pillanatban agyonlőtte magát. Egy hatalmas, életerős, szép férfi, kiben talán egy család, egy kiterjedt rokonság találta búszkeségét, örömet pár perc alatt halva volt. Ott fekszik egy kis falucska halottas kamrájában, távol szerető szülők s barátoktól egy pillanat alatt leszámolva a nehézsnek, elviselhetetlennek képzelt élettel.

— **Drága ebéd.** A pesti Erzsébetvárosi kör elnöksége felkéri kör tagjait, hogy a bécsi vendégek tisztelőtére f. hó 12-én esti 8 órakor a vigadó termében tartandó ismerkedő estére f. hó 13-án déli 12 órakor a Hubert „Pezsgő pavillon”-ban adandó villásreggeli és f. hó 14-én d. u. órakor a kiállítási ünnepiességek házában rendezendő díszebéden minél nagyobb számban megjelenjenek. — A fogadó estére a részvételi jegy ára személyenként 5 frt, a villás-reggeli részvételi jegy ára személyenként 2 frt a díszebédre szóló részvételi jegy pedig 12 forint.

— **Az interparlamentáris konferenciára** nagyban készülnek már a külföld parlamentjei. Így különösen erőteljes mozgalom indul meg az olaszok között. A kik, mint Pandolfi márkai a konferencia budapesti titkárságát értesítette, családjaikkal szándékoznak Budapestre jönni. Vielá képviselőházi elnök és Biancheri az interparlamentáris konferencia olasz bizottsági elnökének vezetés mellett. Az interparlamentáris konferenciának franciaországi tagjait Trahier volt külügyminiszter vezeti, a ki nagy lelkesedéssel csinál propagandát a Magyarországra való kirándulásnak.

— **A loverseny jóvedelme.** A földmívelésügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy a lovaregylet tavaszi versenyének fogadásából 1,680,913 frt folyt be s így a főváros 1 és fél százalékos részesedése 25,208 frt 94 kr, amihez a bokmaker illeték esedéke irányítva a főváros jutalék 27,058 frt 94 kr. Érdekes statisztika.

— **Szeless Adorján Zürichben.** Szeless Adorján július 1-én érkezett családjával együtt Zürichbe. Ő egy selyemgyárban kapott mint hivatalnok, alkalmazást, neje pedig a magyar kolónia tagjának fog ebédet adni.

— **Munkaerőhiány az aratásnál.** Körülbelül 50 ezer munkás hiányzik a mostani aratási munkálatok körül. A földmívelésügyi miniszternek a Földmívelést Értesítőben közölt részletes kimutatásából kitűnik, hogy a mostani évadban a munkások hiánya ez összes vármegyékben meghaladja a 80.000 lelket, míg a munkásokban bővelkedő vármegyékben össze-vissza nincsen több fölös számban, voltak a munkások és ime tíz-tizenkét év után ezen a téren mennyire hanyatlottak az állapotok. Az egész felvidék nyugodt volt munkás dolgában s most itt ahány 27-28 ezer lélekre rug, szemben a 7-8 ezer fölösleges erővel. A Tisza balpartján a munkás hiány 15,000 és a felesleg csak 3000, a Tisza Maros szögén aránylag legjobbak az állapotok, mert itt csak mintegy 3000-nyi munkás hiánnyal 1000 fölösleg áll szemben.

— **A szerb király megint házasodik.** Belgrádi udvari körökben határozatlan hírlak, hogy Sándor király még e hó vége előtt Cetinijébe megy, hogy a montenegrói fejedelem látogatását viszonzozza. A király kíséretében az udvaron kívül csak Franaszovic tábornok hadügyminiszter lesz. Általános az a nézet, hogy a látogatásnak egyedül célja az, hogy Sándor király eljegyezze a montenegrói fejedelem legifjabb leányát. Szép ha igaz.

— **Történelmi gobelin.** Ritka nevezetességgű gobelin jutott a svájci állami

birtokában a közelmúlt időben. Történelmi nevezetességgű remeke ez a szövönnyészetnek melyet 80.000 frankért vásároltak meg a Gottfried-Keller-alapból. A gobelin azt a jelentős történelmi mozzanatot mutatja be, midőn XIV. Lajos a Notze Dameban ünnepiesen szövetségesei hűségét esküszik a svájciaknak. A gobelin nemcsak a beléje szőtt számos hű arczképnél fogva bír speczialis érdekkel, hanem azért is, mert egyike a világ legszebb ily fajtájú művének s máig is megőrizte stíneinek tűzét.

— **Lékvitelünk Olaszországb.** Az olasz hadügyi kormány, a mint római levelezőnk írja, magyar lovakkal szándékozik az olasz lovasság anyagát kiegészíteni és már közel két éve folytatja is bevásárlásait hazánkban leginkább a Dunántul, a honnan 1895-ben több mint 4000 darab lovast szállított ügynökei által az olasz lovasság részére. Az idén még nagyobb arányú a bevásárlás, mert a folyó évben már 6.428 darabig jutott el tőlünk az olasz piacokra, illetve az olasz lovasság táborába.

— **Tintás tojás.** Egy angol farmer nem régen azt tapasztalta hogy tyukjai tojásainak bele nem sárga, hanem feketés színűek, — de azért teljesen ehető. Kutatásai nyomán azt tapasztalta, hogy a tyukok és kacsák nagyon megkedvelték a makkot, melynek nagyon sok tannin-tartalma festette feketére, azonos vegyi folyamattal, mint ez a tintakészítésnél történik.

A vakáció.

Az édes semmittevés napjai virradtak a gyerekekre. Az „egyet nyújtózom aztán tied vagyok imádott heverés” elvét vallja napok óta sok-sok ezer egyetemi hallgató fiú és leány diák. Beáll a vakáció költségzete.

A csatangolás, egész nap játszás mámore. Sinte belefáradnak a szórakozásba.

Ez a fénye a szünidőnek, de van árnya is. Alig lehet éleesebb kontrasztot találni, mint két gyermek arcán láttam a napokban.

Egymás melet haladtak, Hónuk alatt iskolai és szorgalmat jutalmazó, vagy hanyagságot büntető okmánynyal.

Sugárzó arcu volt az egyik. Szemében az önmagával és az egész világgal való megelégedés lángja. Szája néha-néha fűtőre csucsurodott, de csakhamar kerekre formálódott, hogy a megunt fűtő egy rövid trillálal váltsa fel. A járása inkább ugró, mint lépő volt. Örlött a fiún minden, fehér számalakapjától egészen fekete szalagas félcipőjéig.

Ennek a fiúnak merő kitűnő volt a bizonyítványában.

Szomorú arcu volt a másik. Szemében az önmagát és az egész világot megvető köny, vízes fénye rezgett.

Szája néha-néha sirásra rándult, de csakhamar kerekre formálódott, hogy vonagló szájszále körül mely sóhajt bocssáson kebléből. A járása inkább vánszorgó, mint lépő volt. Nyomorúságosan siralmas volt a fiún minden.

Ez a fiú megbukott.

Megpihent a szemem a két gyermekén s néztem a szünidő fényét és árnyát.

Arra a becézgetés egész skálája vár erre talán a büntetés sulya.

A milleniumi évben egy tanulót sem kellett volna megbuktatni. Tanulók és tanárok közösen megállapodhattak volna ebben.

Ha ugy történt volna, akkor az összes vakációzóknak egyforma észjárással számolgtának mindinkább szomorodó szívvel:

— Már csak husz nap, csak tíz nap, istenem még két nap...

S aztán a nótá előlről kezdődik. S meg esk bizony nem egyszer, hogy tenger évek száma után mikor a kisdíákól nagy diák, a nagy diákól egyetemi polgár és végre csak polgár lesz, hogy az a kinek eleinte ragyogó volt az arca a kitűnőktől, elborul, s a hajdan szekundái miatt síró gyermek nagy karrier előtt áll, sugárzó tekintetű fejlődik.

Ilyen gondolatok ötlenek agyunkba, ha az utczákat ellopó diáksereget szemléljük, kik mohó vágygyal élvezik a szünidő gyorsan futó perceit.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

Darányi miniszter Fogarason.

Fogaras, júl. 9.

Darányi Ignác, földmívelésügyi miniszter Fogarason 3 napig időzött. Vele voltak gróf Bánffy György, báró Wesselényi Miklós főrendiházi tagok, Mikszáth Kálmán, Serbán Miklós a vármegye két képviselője, Losonczy miniszteri tanácsos, Durman Antal tábornok, Zsedényi Béla és Budaházy Kálmán miniszteri titkárok.

A minisztert Fogarason diszkapuvál fogadta közönség s délelőtt 9 órakor több mint 100 tagból álló csupán földmivesekből összeállított bandériummal kísérté a „Mercur” szállóba. Délelőtt 10 és 12 óra között tisztelgések

voltak a miniszternél. Tisztelegtek: a közigazgatási, bíróság, hatóságok. kivatalok, felekezetek stb.

A miniszter látogatásának főcélja volt, személyesen meggyőződni és tanácskozni a fogarasi ménés jövőjére nézve.

A miniszternek igen számos fontos felvilágosítással szolgáltak Bánffy György gróf és Wesselényi Miklós br., a kik az erdélyrészi lótenyésztés jelenlegi állapotát alaposan ismerik.

A ménés megtekintése és szak-szerű megvizsgálása után hosszasan tanácskoztak a meghívottak, s végre abban állapodtak meg, hogy a jelenlegi lipiczai ménés, mely **ujabban kedvező fejlődést mutat, fenntartható.**

A minisztert a vármegyében mindenütt nagy ünnepélyességgel fogadta a lakosság, melynek tulnyomó része oláhokból áll. Mindenütt diszbandérium várta, magyar nyelven üdvözölték és éltették.

A tisztelőtére rendezett diszlakomán pedig magyarok, oláhok, szászok felköszöntőikben **mind a nemzetiségek testvéries egyetértésének szükségességét hangsúlyozták.**

A miniszter két ízben is válaszolt a beszédre, kiemelve főként a magyar hazához való hűséget.

A miniszter beszéde után az egész közönség felállott, s magyar, oláh, szász együtt énekelte a himnuszt.

Követváltozás.

Darmstadt, júl. 8.

A nagyherczeg ma fogadta bucsu kihallgatáson a volt osztály-magyar követet, gr. Zichy bucsu kihallgatáson és utána az új követet Burjánt ki ez alkalommal nyújtotta át megbízó levelet. Az új követ tisztelőtére fényes udvari ebéd volt.

A Vaskapu megnyitása.

Budapest, júl. 9.

A vaskapu ünnepélyes megnyitására folynak az előkészületek. A király és kísérete Ferencz József-hajó teszi meg az utat Orsovától a Vaskapuig s onnan fel a grébenig. A király hajóját az ó-budai hajógyárban átalakítják és fejedelmi pompájával rendezik be. Új és diszes külsőt kap a „Maros” személyszállító hajó, mely a király hajóját fogja követni s a melyen szintén vendégek lesznek jelen. Ezenkívül több hajó vesz részt az alduai sétahajórajban, közte egy pár román és szerb gőzös. A hajókat a még mindig nagy óvatosságot igénylő vízi uton a legkipróbáltabb hajósok és kалуazon fogják kormányozni, köztük M o l n á r Attila, a „Maros” kapitánya, a ki tizenhat év óta járja az Aldunát s már több fejedelmi személyiséget vitt a Vaskapuhoz.

Az osztrák képviselőház feloszlata.

Budapest, júl. 9.

Egyre erősebben és erősebben hangzik a hire, — hogy az osztrák képviselőházat a kormány szeptemberben, vagy októberben feloszlatni készült. A Badeni-kormány azonban ép ugy, mint nálunk Bánffyk, tagadja a dolgot s a „Fremdenblatt” legutolsó száma komitnikét közli, a mely szerint a feloszlata hire teljesen alaptalan.

Li Hung-Tchang elutazása.

Haaga, júl. 9.

Haagából írják: Li Hung-Schang tegnap d. e. elutazott és pedig Rotterdamba, a honnan Brüsszelbe megy. A külügy és gyarmat jelentek meg elutazásukon a pályaudvaron.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

Dr. Hirschfeld Jenő

fogorvos

Kolozsvárt, Fűtér 34. sz. (Szathmári-ház) első emeletén berendezett műtermében

rendel: d. e. 10-1 óráig

d. u. 2-4 óráig.

Szegényeknek ingyen d. u. 4-6 óráig.

Készít műfogakat, eszközöl fogtöméseket, s végez a fogászat körébe tartozó műtéteket.

(8—*)

H I R D E T É S E K.

Sz. 16.344—1896.

497. (2—3)

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsvár szab. kir. város közönsége folyó évi **Augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor** a városház 4-ik számú termében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adja a város tulajdonát képező feleki birtokát.

A bérlemény tárgyát képezik:

1.) Felek községében 10. házszám alatt levő ház-asztelek, a rajta levő korcsma-házszállal és a hozzá tartozó kerttel (8 hold 302 négyszögöl).

2.) A szálás nevű városi erdőben levő „Pojána” nevű kaszáló, mely addig is haszonbérlet tárgyát képezte és melynek terjedelme kataszteri kimutatás szerint 37 hold 1357 négyszögöl.

A bérleti idő kezdődik 1896. évi Október hó 1-én és tart 3 (három) egymásutáni évig.

Kikiáltási ár 574 frt 34 kr. évi haszonbér.

A ki árverezni akar, 10% bánatpénzt köteles letenni.

Az árverés szóbelileg történik, de zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók.

Az árverési feltételek és szerződési pontok a városház 7-ik számú szobájában megtekinthetők.

Kolozsvár szabad kir. város Tanácsának 1896. évi július hó 3-án tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Sz. 348—1896.

498. (1—2)

Árverezési hirdetmény.

A Maros-Tordavármegye régeni alsó járásába tartozó Kásva községi gör. kath. egyház tulajdonát képező és a Görgény-Szt.-Imre G. üveg csúri jó karban levő közlekedési főút mellett, a szász-régeni vasút-állomástól jó uton, mintegy 13 kilométer távolságban fekvő „Sztanistye” nevű erdejéből 56.9 kat. hold a földmivelésügyi m. kir. Minister ur. Ó nagyméltósága 1894. évi 33216. sz. magas rendelete alapján legelővé lévén átalakítandó, az ezen levő 1840 drb. 32—100 cm. mellmagasságban átmérő szakaszú becsülés szerint 1119 tm³ épület- és műfa, 2830 tm³ tűzifa s 684 tm³ dorong- és galyfát magában foglaló tölgyfa tömeg **1896. évi Szeptember hó 5-én délelőtt 10 órakor** Kásva község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 5117 frt. — Árverezni csak az összes fatömegre együtt lehet. Az érdeklődők az árverési feltételeket a délelőtti órákban megtekinthetik Marosvásárhelyt, a m. kir. erdőgondnokság irodájában és Kásván Pap János egyházi gondnoknál, ki a közel fekvő erdőbe is az illetőt elvezeti.

Írásbeli zárt ajánlatok a fenti összeg 10%-ával felszerelve, az árverés napján reggeli 10 óráig elfogadhatók.

A szóbelileg árverezni kívánók szintén kötelesek az árverés megkezdése előtt a fenti összeg 10%-át az árverező bizottság elnökének kezébe letenni.

Utóajánlatok nem fogadhatók el.

M. kir. erdőgondnokság.

Marosvásárhelyt, 1896. évi július hó 8-án.

Kiss Ernő,
m. kir. erdősz.

Versenyárgyalási hirdetmény templom-építésre.

A bánffy-hunyadi róm. kath. új templom fölépítésére vonatkozó tervrajzok a felsőbbség által elfogadottnak, s az építési költség **20,748 frt 32 kr.** összegben megállapítottván, a munkálat végrehajtására alattirtak ezennel versenyárgyalási pályázatot hirdetnek.

Az 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott, s lepecsételt levélbe zárt ajánlatok a kolozs-dobokai róm. kath. főesperesi hivatalhoz Kolozsvárrt címezve **folyó évi július hó 18-án déli 12 óráig** nyújthatók be.

A tervrajzok, költségvetés és szerződési feltételek a kolozsvári róm. kath. plebánia-hivatalnál megtekinthetők s itt további felvilágosítás is nyerhető.

Kolozsvárt, 1896. évi július hó 8-án.

Biró Béla,
apát-plebános, főesperes.

499. (1—1)

Dóczy Endre,
bánffy-hunyadi lelkész.

Árlejtési hirdetmény.

A maros-ludasi auth. ort. izraelita hitközség egy 10,000 forintig építendő templom építésére az **1896. évi július hó 20-ára** nyilvános árlejtést hirdet, mely az izr. tanács házában fog megtartatni és melyre a t. építész urakat meghívjuk.

A ki árlejteti óhaját, köteles az árlejtés megkezdése előtt 200 frt bánatpénzt az árlejtést vezető kezéhez letenni.

Árlejtetni lehet szóval vagy írásban.

Az árlejtési feltételek ezen hirdetmény közzétételétől kezdve a fent kitett időhatárig mindennap Schwartz Sámuel gondnok urnál megtekinthetők.

A maros-ludasi izr. hitközség.

Maros-Ludas, 1896. évi július hó 8-án.

502. (1—3)

Mihály Mórítz,
hitközségi elnök.

Állást keres

egy a nagy-enyedi vinczellér-képezdét jó sikerrel végzett

fiatal ember,

ki már mint **gazdatiszt** is volt alkalmazva. — A kerészetnek összes ágazatáról jó vizsgákkal rendelkezik.

Mint vinczellér vagy számtartó állomást elfogadna.

Czim a kiadó-hivatalban.

495. (2—2)

Egyetlen és legolcsóbb forrás!

JÉGBEHÜTÖTT RÉPÁTI, BODOKI és MATILD,

ugyszintén mindennemű más

savanyu és gyógy-ásványviz,

friss töltésű sör, kitűnő asztali bor,

valódi (fagygyumentes) **Kárpáti Thea-vaj**

legolcsóbban

SEGESVÁRY és TÁRSAI

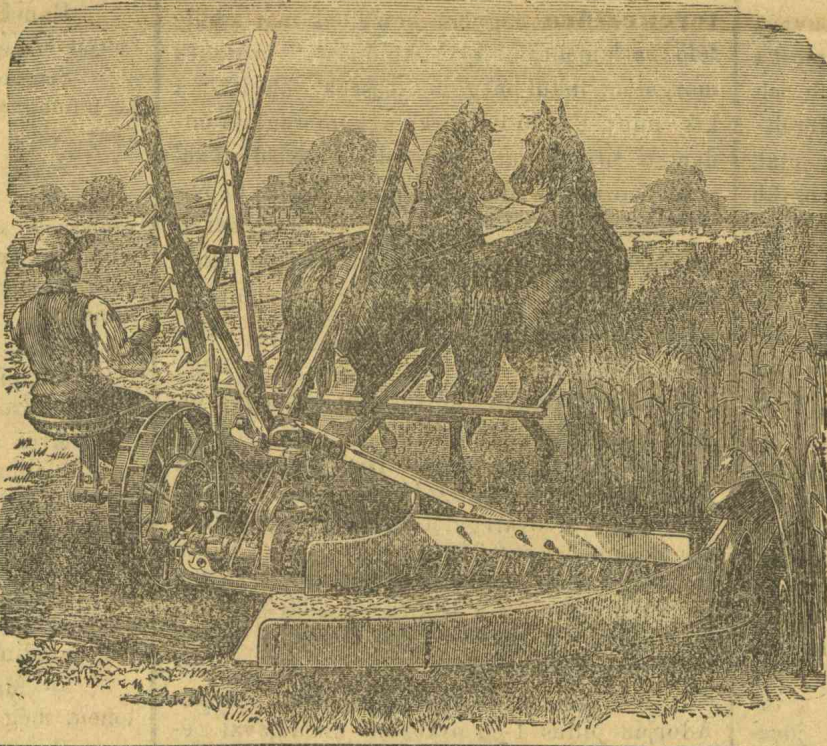
(Misselbacher J. B. utóda)

fűszer, festék győgyáru és ásványvíz nagykereskedő üzénél

Kapható. 452. (6—25)

Fertőtlenítő szerek, festék-áru!

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

ADRIANCE, PLATT & Co.

new-yorki gépgyáros

kizárólagos képviselőse

Fűkaszázó-, Marokrakó arató- és Kéve-kötő arató gépeire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Ajánlunk a nyári idényre:

gabona-zsákot, petroliumot,
ponyvákat, kocsikénőcsőt,
gépolaajt, szalonnát és zsirt,
cséplési szenet, vasneműeket stb.

168. (37—50)

Legkínóbb rovarirtó szer!
Legjobb poloska, bolha, konyhaférgek, moly, a házi állatokon élősdiek stb. ellen.

Zacherlin

Csodálatos hat! Ol — mint semmi más szer — minden rovar és az egész világban mint egyedül a maga nemében, díszítő és károsító. Innen kezdve jelt: 1. Lepeséket úgy 2. a „Zacherlin” név.

Kapható Kolozsvárrt a következő kereskedő és gyógyszerész urnakál:

Adler Sámuel,
Bréver János,
Burger Frigyes,
Barcsay Manó,
Bojádi Sándor,
Flóra Gyula,
Faltin Géza,

Gergely Ferencz,
Zsilinszky Antal,
Haraszhay Jenő,
Havas Ármin,
Hirschfeld Sándor,
Jeney Lajos,
Kováts P. és fiai,

Kónya Sándor és
fiók-üzlete,
Magyarosy Gyula,
Moldován József,
Marusán Bogdán,
Pap Ernő,
Pap Antal,

Papp Kristóf,
Papp László,
Ifj. Pere István,
Rosenthal Samu,
Segesváry és társai,
Somlyay László,
Taub Náthán,

Tihanyi Adolf,
Veisz József,
Wertheimer Vilm.,
Wolf János,
Weress László.

B.-Hunyadon:
Beke J. és Supka
László urnakál.
K.-Monostoron:
Kutsek István és
Goldfried Mihály
urnakál.

Szamosújvárrt:
Lengyel Odón,
Zabulek Jenő és
Flórián Jákob.
Marosújvárrt:
Simon Pál és Vi-
rig János urnakál.

235. (9—12)

Továbbá kap-
ható minden
kereskedésben,
hol a Zacherlin-
plakát kifüg-
gesztve van.

„SISAK” vendéglőt NAGY-ENYEDEN,

a Bethlen-Collégium jószágigazgatósága

1897. évi április hó 24-től kezdve

6 évre haszonbérbe adja.

Árverés 1896. évi július hó 27-én.

Kikiáltási ár (évi bérösszeg) 425 frt.

Bánatpénz 10%. 500. (1—3)

ERDÉLYI MAGYAR KONYHA

Budapest, VII. ker., Lövölde-tér 2. sz. alatt, a városligeti fasorban.

„Kolozsvári vendéglő” czim alatt egy
„ERDÉLYI MAGYAR KONYHÁT” állítottam föl.

Ugyanott:

tisztán kezelt asztali- és csemege-borokat mérek ki.

Egyszersmind üzleti helyiségeim az Erdélyrészek találkozó helyéül fog szolgálni, minthogy a m. kir. államvasutak millenium út-
zási és ellátási vállalatától kötött szerződés értelmében a vállalat árked-
vezményes étkező szelvényeit egész Erdélyországra nézve egyedüli erdélyi
konyhám képviseli.

FÜLÖP KÁROLY,
kolozsvári vendéglős
Budapesten.

375. (9—10)